

CULEGERE DE POEZIE PATRIOTICĂ

ROMÂNEASCĂ

ȘI ALTE POEZII, PEA FRUMOASE PENTRU A FI UITATE

Selecțiuni realizate de Dan Cristian Ionescu

CUPRINS:

Mihai Eminescu	Doina
Mihai Eminescu	La arme!
George Coșbuc	Decebal către popor
George Coșbuc	Pașa Hassan
George Coșbuc	Povestea căprarului
George Coșbuc	Trei, Doamne, și toți trei
George Coșbuc	O scrisoare de la Muselim Selo
George Coșbuc	Lupta vieții
George Coșbuc	Noi vrem pământ
George Coșbuc	Doina
George Coșbuc	Mama
George Coșbuc	Moartea lui Fulger
Vasile Militaru	Sub tricolor
Vasile Militaru	Bucură-te Țară!
Vasile Militaru	Eroilor
Vasile Militaru	Neamului Valah strigare
Vasile Militaru	Purtătorii torței
Vasile Militaru	Mama (devenită romanță)
Vasile Militaru	Icoana scumpă (devenită romanță)
Vasile Militaru	Povestea mea (devenită romanță)
Vasile Militaru	Am vorbit cu Moș Crăciun
Radu Gyr	Ridică-te, Gheorghe, ridică-te, Ioane!
Radu Gyr	Iisus în celulă
Radu Gyr	A mai murit încă unul
Radu Gyr	Îndemn la luptă
Radu Gyr	Cîntec de leagăn
Radu Gyr	Imn morților
Radu Gyr	Voi n-ați fost cu noi în celule
Octavian Goga	Oltul
Octavian Goga	Noi
Octavian Goga	Bătrîni
Octavian Goga	Rugăciune
Octavian Goga	Străinul
Dimitrie Bolintineanu	Cea din urmă noapte a lui Mihai cel Mare
Anton Enășescu	Balada crucii de mesteacăn (devenită romanță)
Aron Cotruș	Horia
Iuliu Roșca Dormidont	Imnul Eroilor (devenită cîntec ostășesc)
Alexei Mateevici	Limba noastră (devenită imnul Republicii Moldova)
Constantin Belimace	Dimăndarea părintească (în dialectul aromân, devenită imnul aromânilor de pretutindeni).

Mihai Eminescu

Doina

De la Nistru pân' la Tissa
Tot românul plânsu-mi-s-a,
Că nu mai poate străbate
De-atâta străinătate.
Din Hotin și pân' la mare
Vin muscalii de-a călare,
De la mare la Hotin
Mereu calea ne-o ațin;
Din Boian la Vatra-Dornii
Au umplut omida cornii,
Și străinul te tot paște
De nu te mai poți cunoaște.
Sus la munte, jos pe vale
Și-au făcut dușmanii cale,
Din Sătmar pân' în Săcele
Numai vaduri ca acele.
Vai de biet român săracul!
Îndărăt tot dă ca racul,
Nici îi merge, nici se-ndeamnă,
Nici îi este toamna toamnă,
Nici e vară vara lui,
Și-i străin în țara lui.
De la Turnu-n Dorohoi
Curg dușmanii în puhoi
Și s-așează pe la noi;
Și cum vin cu drum de fier
Toate cântecele pier,
Zboară păsările toate
De neagra străinătate;
Numai umbra spinului
La ușa creștinului.
Își dezbracă țara sânul,
Codrul - frate cu românul -
De secure se tot pleacă
Și izvoarele îi seacă -
Sărac în țară săracă!

Cine-au îndrăgit străinii,
Mâncă-i-ar inima câinii,
Mânca-i-ar casa pustia,
Și neamul nemernicia!
Ștefane, Măria ta,
Tu la Putna nu mai sta,
Las' arhimandritului
Toată grija schitului,
Lasă grija sfinților

În sama părinților,
Clopotele să le tragă
Ziua-ntreagă, noaptea-ntreagă,
Doar s-a-ndura Dumnezeu,
Ca să-ți mântui neamul tău!
Tu te-nalță din mormânt,
Să te-aud din corn sunând
Și Moldova adunând.
De-i suna din corn o dată,
Ai s-aduni Moldova toată,
De-i suna de două ori,
Îți vin codri-n ajutor,
De-i suna a treia oară
Toți dușmanii or să piară
Din hotară în hotară -
Îndrăgi-i-ar ciorile
Și spânzurătorile!

[Mihai Eminescu](#)

La arme

Auzi departe strigă slabii
Și asupriții către noi,
E glasul blândeii Basarabii
Ajunsă-n ziua de apoi.
Și sora noastră cea mezină
Gemând sub cnutul de calmuc
Legată-n lanțuri a ei mână,
De ștreang târând-o ei o duc.
Murit-au... poate numai doarme
Ș-așteaptă moartea de la câni
La arme,
La arme, dar români!

Pierit-au oare toți vultanii
Și șoimii munților Carpați,
Voi, fii ai vechei Transilvanii
Sunteți cu totul enervați
Și suferiți în înjosire
De la Brașov pân-la Abrud,
Ca să vă ție în robire
Fino-târtanul orb și crud.
Și nimeni lanțul n-o să farme,
N-aveți inime, n-aveți mâni?
La arme, la arme,
La arme, frați români.

Maghiar, tatar cu cap de câne
De noi și azi îți bați tu joc...

Sub pumnul nostru vii tu mâne
Strămutăm falcile din loc,
Și limba ta muiată-n ură
Ți-om smulge-o, câne tu, din gât,
Ți-om băga pumnul nostru-n gură
Căci, câne, te iubim atât.
Și brațul nostru-o să vă farme
Și robi veți fi, măriți stăpâni,
La arme, la arme,
La arme, frați români!

Iar tu, iubită Bucovină
Diamant din steaua lui Ștefan
Ajuns-ai roabă și cadână
Pe mâni murdare de jidan,
Rușinea ta nu are samăn
Pământul sfânt e pângărit...
Mișel, și idiot, și famăn,
Ce ai mai sta la suferit,
De-acuma trâmbiți de alarme,
Nălțați stindardul sfânt în mâni
La arme,
La arme, dar români.

Pierduți sunteți pe Criș și Mureș,
E moarte, e leșin, e somn?
Au Dragoș nu-i din Maramureș,
Au n-a fost la Moldova Domn?
N-ai frânt a dușmanilor nouri,
N-ai frânt pe leși și pe tătari,
Au Dragoș, vânător de bouri,
N-ai să vânezi și pe maghiari?
Rușine pentru cel ce doarme,
Sculați ca să nu muriți mâni
La arme,
La arme, dar români.

Din laur nemuritorii ramuri
O, țară pune-n frunte azi
Și-n tricolorul mândrei flamuri
Să-nfășuri pieptul tău viteaz.
Și smulge spada ta din teacă
Și-ți cheamă toți vitejii tăi.
Și la război ea demnă pleacă
Cu pui de șoimi și fii de zmei
În rânduri, rânduri ea să farme
Calmuci, tătari, dușmani, stăpâni,
La arme, la arme,
La arme, frații mei români.

[George Coșbuc](#)

Decebal către popor

Viața asta-i bun pierdut
Când n-o trăiești cum ai fi vrut!
Și-acum ar vrea un neam călău
S-arunce jug în gâtul tău:
E rău destul că ne-am născut,
Mai vrem și-al doilea rău?

Din zei de-am fi scoborâtori,
C-o moarte tot suntem datori!
Totuna e dac-ai murit
Flăcău ori moș îngârbovit;
Dar nu-i totuna leu să mori
Ori câine-nlănțuit.

Cei ce se luptă murmurând,
De s-ar lupta și-n primul rând,
Ei tot atât de buni ne par
Ca orișicare laș fugar!
Murmurul, azi și orișicând,
E plânset în zadar!

Iar a tăcea și lașii știu!
Toți morții tac! Dar cine-i viu
Să râdă! Bunii râd și cad!
Să râdem, dar, viteaz răsad,
Să fie-un hohotit și-un chiu
Din ceruri până-n iad!

De-ar curge sângele pârău,
Nebiruit e brațul tău
Când morții-n față nu tresari!
Și însuți ție-un zeu îți pari
Când râzi de ce se tem mai rău
Dușmanii tăi cei tari.

Ei sunt romani! Și ce mai sunt?
Nu ei, ci de-ar veni Cel-sfânt,
Zamolxe, c-un întreg popor
De zei, i-am întreba: ce vor?
Și nu le-am da nici lor pământ
Căci ei au cerul lor!

Și-acum, bărbați, un fier și-un scut!
E rău destul că ne-am născut:
Dar cui i-e frică de război
E liber de-a pleca napoi,

Iar cine-i vânzător vândut
Să iasă dintre noi!

Eu nu mai am nimic de spus!
Voi brațele jurând le-ați pus
Pe scut! Puterea este-n voi
Și-n zei! Dar vă gândiți, eroi,
Că zeii sunt departe, sus,
Dușmanii lângă noi!

George Coșbuc

Pașa Hassan

Pe vodă-l zărește călare trecând
Prin șiruri, cu fulgeru-n mână.
În lături s-azvârle mulțimea păgână.
Căci vodă o-mparte, cărare făcând,
Și-n urmă-i se-ndeasă, cu vuiet curgând,
Oștirea română.

Cu tropote roibii de spaimă pe mal
Rup frâiele-n zbucium și saltă;
Turcimea-nvrăjbită se rupe deolaltă
Și cade-n mocirlă, un val după val,
Iar fulgerul Sinan, izbit de pe cal,
Se-nchină prin baltă.

Hassan de sub poala pădurii acum
Lui Mihnea-i trimite-o poruncă:
În spatele-oștirii muntene s-aruncă
Urlând ianicerii, prin flinte și fum,-
Dar pașa rămâne alături de drum
Depart pe luncă.

Mihai îi zărește și-alege vro doi,
Se-ntoarce și pleacă spre gloată,
Ca volbura toamnei se-nvârte el roată
Și intră-n urdie ca lupu-ntre oi,
Și-o frânge degrabă și-o bate-napoi
Și-o vântură toată.

Hassan, de mirare, e negru-pământ;
Nu știe de-i vis, ori aieve-i.
El vede cum zboară flăcăii Sucevei,
El vede ghiaurul că-i suflet de vânt
Și-n față-i puterile turcilor sunt
Tăriile plevei.

Dar iată-! E vodă, ghiaurul Mihai;
Aleargă năvală nebună.
Împrăștie singur pe câți îi adună,
Cutreieră câmpul, tăind de pe cai -
El vine spre pașă: e groază și vai,
Că vine furtună.

- "Stai, pașă, o vorbă de-aproape să-ți spun
Că nu te-am găsit nicăierea" -
Dar pașa-și pierduse și capul și firea!
Cu frâul pe coamă el fuge nebun,
Că-n gheară de fiară și-n gură de tun
Mai dulce-i pierirea.

Sălbaticul vodă e-n zale și-n fier
Și zalele-i zuruie crunte,
Gigantică poart-o cupolă pe frunte,
Și vorba-i e tunet, răsufletul ger,
Iar barba din stânga-i ajunge la cer,
Și vodă-i un munte.

- "Stăi, pașă! Să piară azi unul din noi."
Dar pașa mai tare zorește;
Cu scările-n coapse fugaru-și lovește
Și gâtul i-l bate cu pumnii-amândoi;
Cu ochii de sânge, cu barba vâlvoi
El zboară șoimește.

Turbanul îi cade și-l lasă căzut;
Își rupe cu mâna vestmântul
Că-n largile-i haine se-mpiedică vântul
Și lui i se pare că-n loc e ținut;
Aleargă de groaza pieririi bătut,
Mănâncă pământul.

Și-i dârdâie dinții și-i galben-pierit!
Dar Alah din ceruri e mare!
Și-Alah îi scurtează grozava-i cărare
Căci pașa-i de taberi aproape sosit!
Spahiii din corturi se-ndeasă grăbit,
Să-i deie scăpare.

Și-n ceasul acela Hassan a jurat
Să zacă de spaimă o lună,
Văzut-au și beii că fuga e bună
Și bietului pașă dreptate i-au dat,
Căci vodă ghiaurul în toți a băgat
O groază nebună.

George Coșbuc

Povestea căprarului

Când ne-au respins de la movilă,
Căzurăm mulți pe-aceste lunci.
Și-ntreg un regiment atunci,
De ce-a văzut, a plâns de milă.

În șiruri strânse și-mproșcând
Neconținut cu foc mulțimea,
Se da-ndărăt dorobănțimea,
Loc turcilor pe șes făcând.

Curgea și mult și iute focul,
Iar între-ai noștri și vrăjmași
Erau cel mult optzeci de pași -
Dar noi lăsam cu palma locul.

Și, iată-n urma tuturor.
Un biet căprar, având un frate
Ucis, s-opri să-l ieie-n spate,
Și-apoi spre șir porni cu zor.

Dar, lunecând pe iarba udă
Fiind și slab, căzu-n curând,
Iar noi strigam să intre-n rând;
El a rămas nevrând s-audă.

La ochi cu pușca l-am văzut,
Îngenuncheat acolo-n cale,
Trăgând spre-arapii ce din vale
Veneau mereu. O, n-am crezut

Că omul în mânie poate
S-azvârl-așa de mult omor,
Că plumbii-n deznădejdea lor
Curg râu! Dar azi le cred pe toate.

Iar noi ne-ndepărtam mereu,
Și i-am strigat de-a multa oară
Că e nebun, că stă să moară,
Și că-i păcat de Dumnezeu.

Nevrând să-l lase pe câmpie,
Și să-l aducă neputând,
El sta cu mortul, dus de-un gând:
Străjer răzbunător să-i fie!

Dar turcii vin, tot vin, un roi,

Și tot mai larg li-e-n urmă pasul -
Acum nici nu ne-aude glasul,
Acum el e pierdut de noi.

Treizeci de pași mai au nizamii,
Au cincisprezece, zece-acum -
Și-aștepți pe-ai tăi, plângând pe drum,
Tu, suflet pustiit al mamei!

Dar iată-l, cade! L-a lovit
Pesemne-un plumb din multa ploaie;
Pe spate-acum murind se-ndoaie,
Dar l-am văzut cum s-a-nvârtit
Spre frate-său, căzând deodată
Cu fața-n jos, părând c-ar vra
Să-l apere pe mort așa -
Și-atunci coloana-naintată
A turcilor, sosind povoi,
I-a și cuprins, urmându-și goana,
Și i-a-necat apoi coloana
Și nu i-am mai văzut apoi.

Înfiorat și-acum îmi bate
Cu jale inima, când scriu:
Strivit de turci, să mori de viu,
Veghind la capul unui frate!

Când ne-am retras pe-acele lunci,
Respinși de turci de la movilă,
Un regiment întreg, de milă,
A plâns de ce-a văzut atunci!

[George Coșbuc](#)

Trei, Doamne, și toți trei!

Avea și dânsul trei feciori,
Și i-au plecat toți trei deodată
La tabără, sărmanul tată!
Ce griji pe dânsul, ce fiori,
Când se gândea că-i greu războiul,
N-ai timp să simți că mori.

Și luni trecut-au după luni -
Și-a fost de veste lumea plină,
Că steagul turcului se-nchină;
Și mândrii codrului păuni,
Românii-au isprăvit războiul,
Că s-au bătut nebuni.

Scria-n gazetă că s-a dat
Poruncă să se-ntoarcă-n țară
Toți cei plecați de astă-vară -
Și rând pe rând veneau în sat
Și ieri și astăzi câte unul
Din cei care-au plecat.

Și-ai lui întârziu! Plângând
De drag că are să-i revadă,
Sta ziua-n prag, ieșea pe stradă
Cu ochii zarea măsurând,
Și nu veneau! Și dintr-o vreme
Gemea, bătut d-un gând.

Nădejdea caldă-n el slăbea,
Pe cât creștea de rece gândul.
El a-ntrebat pe toți d-a rândul,
Dar nimeni știre nu-i știa.
El pleacă-n urmă la cazarmă
Să afle ce dorea.

Căprarul vechi îi iese-n prag.
- "Ce-mi face Radu?î el întreabă,
De Radu-i este mai cu grabă,
Că Radu-i este cel mai drag.
- "E mort! El a căzut la Plevna
În cel dintâi șirag!

O, bietul om! De mult simțea
Că Radu-i dus de pe-astă lume,
Dar astăzi, când știa anume,
El sta năuc și nu credea.
Să-i moară Radu! Acest lucru
El nu-l înțelegea.

Blăstem pe tine, braț dușman!
- "Dar George-al nostru cum o duce?
- "Sub glie, taică, și sub cruce,
Lovit în piept d-un iatagan!
- "Dar bietul Mircea?î - "Mort și Mircea
Prin văi pe la Smârdan.

El n-a mai zis nici un cuvânt;
Cu fruntea-n piept, ca o statuie,
Ca un Cristos bătut în cuie,
Ținea privirile-n pământ,
Părea că vede dinainte-i
Trei morți într-un mormânt.

Cu pasul slab, cu ochii beți

El a plecat, gemând p-afară,
Și-mpleticindu-se pe scară,
Chema pe nume pe băieți,
Și se proptea de slab, sârmanul,
Cu mâna de păreți.

Nu se simțea de-i mort ori treaz,
N-avea puteri să se simțească;
El trebuia să s-odihnească -
Pe-o piatră-n drum sub un zăplaz
S-a pus, înmormântând în palme-i
Slăbitul său obraz.

Și-a stat așa, pierdut și dus.
Era-n amiazi și-n miez de vară
Și soarele-a scăzut spre seară,
Și-n urmă soarele-a apus,
Iar bietul om sta tot acolo
Ca mort, precum s-a pus.

Treceau bărbați, treceau femei,
Și uruiiau trăsuri pe stradă,
Soldați treceau făcând paradă, -
Și-atunci, deștept, privi la ei
Și-și duse pumnii strâns pe tâmple:
"Trei, Doamne, și toți trei!

[George Coșbuc](#)

O scrisoare de la Muselim-Selo

Măicuță dragă, cartea mea
Găsească-mi-te-n pace!
Pe-aici e vânt și vreme grea,
Și-Anton al Anei zace
De patru luni, și-i slab și tras,
Să-l vezi, că-ți vine plânsul,
Că numai oasele-au rămas
Și sufletul dintr-însul.

Apoi, să știi c-a fost război
Și moarte-aici, nu șagă:
Cădeau pe dealuri, dintre noi,
Ca frunza, mamă dragă.
Și-acolo-n deal, cum fulgera,
Un plumb simții că vine
Și n-avu loc, cât larg era,
Decât în piept la mine.

Mi-e bine-acum, și-așa socot
Că nu va trece luna
Și-oi fi scăpat de-aici detot.
Dar vezi te rog de una:
Să nu mai faci cum ai făcut
S-aduni la tine satul,
De veselă că ți-ai văzut
Acasă iar băiatul!

Să vezi pe-aici și ciungi și-ologi!
Hristos să-i miluiască!
Tu mergi la popa-n sat să-l rogi
O slujbă să-mi citească.
Puteri de nu vei fi având
De plată, vorba-i lasă,
Că-i voi lucra o zi, oricând,
La-ntorsul meu acasă.

Pe Nuțu vi-l lăsasem mic,
Cu creștetul cât masa -
O fi acum ștregar voinic
Și vă răstoarnă casa?
Făcutu-i-ați și lui la fel
Căciulă, cum am vrut-o?
Aveam o piele-n pod, de miel,
Doar nu veți fi vândut-o?

Nevestei mele să-i mai spui
Să-mi cumpere o coasă,
Cea veche nu știi este-ori nu-i
Și-o fi acum și roasă
De când rugina scurmă-n ea.
Să-mi văd, o date-ar sfântul,
Cum cade iarba-n fața mea
Și-mi bate-n plete vântul!

Ea lupte-se cum biet o știi,
C-așa ne dete soartea,
Că și noi ne-am luptat pe-aci
Cu greul și cu moartea;
Dar l-a ajuns și pe harap
Blestemele și plânsul,
Că noi i ne-am ținut de cap
Și-ntrarăm după dânsul.

Și i-am făcut, măicuță, vânt!
L-am scos detot din țară,
Măcar stătea pe sub pământ
Și nu ieșea pe-afară.
Și-am prins și pe-mpăratul lor,

Pe-Osman nebiruitul,
Că-l împuşcase-ntr-un picior
Şi-aşa i-a fost sfârşitul.

Păi, ne ţinea pesemne proşti,
Să-şi joace hopa-tropa,
Că nu puteam să batem oşti!
Dar poate taica popa
V-a spus de prin gazeturi tot -
El cum şi-a dat juncanii?
Acum i-aş cumpăra, să pot,
Dar nu mai am, azi, banii.

Mă doare-n piept, dar nu să ţip,
Şi-aşa mi-e dor de-acasă,
Şi-aş vrea să plec, dar nu e chip
Că vodă nu mă lasă.
Dar uite, nu e nu ştiu cât
O lună chinuită,
Şi-o să te strâng de după gât,
Măicuţa mea iubită...

.....

Aşa mi-a spus Ion să-ţi scriu,
Iubească-ţi-l pământul!
Şi-am tot lăsat, pân-a fost viu,
Şi-mi ţin acum cuvântul.
Să te mângâie Dumnezeu,
C-aşa e la bătaie -
Şi-am scris această carte eu,
Căprarul Nicolae.

[George Coşbuc](#)

Lupta vieţii

Copiii nu-nţeleg ce vor:
A plânge-i cuminiţa lor.

Dar lucrul cel mai laş în lume
E un bărbat tânguitor.

Nimic nu-i mai de răs ca plânsul
În ochii unui luptător.

O luptă-i viaţa; deci te luptă
Cu dragoste de ea, cu dor.

Pe seama cui? Eşti un nemernic

Când n-ai un țel hotărâtor.

Tu ai pe-ai tăi! De n-ai pe nimeni,
Te lupți pe seama tuturor.

E tragedie nălțătoare
Când, biruiți, oștenii mor,

Dar sunt eroi de epopee
Când brațul li-e biruitor.

Comediant e cel ce plânge,
Și-i un neom, că-i dezertor.

Oricare-ar fi sfârșitul luptei,
Să stai luptând, căci ești dator.

Trăiesc acei ce vreau să lupte;
Iar cei fricoși se plâng și mor.

De-i vezi murind, să-i lași să moară,
Căci moartea e menirea lor.

[George Coșbuc](#)

Noi vrem pământ!

Flămând și gol, fără-adăpost,
Mi-ai pus pe umeri cât ai vrut,
Și m-ai scuipat și m-ai bătut
Și câine eu ți-am fost!
Ciocoi pribeag, adus de vânt,
De ai cu iadul legământ
Să-ți fim toți câini, lovește-n noi!
Răbdăm poveri, răbdăm nevoi
Și ham de cai, și jug de boi
Dar vrem pământ!

O coajă de mălai de ieri
De-o vezi la noi tu ne-o apuci.
Băieții tu-n război ni-i duci,
Pe fete ni le ceri.
Înjuri ce-avem noi drag și sfânt:
Nici milă n-ai, nici crezământ!
Flămânzi copiii-n drum ne mor
Și ne sfârșim de mila lor -
Dar toate le-am trăi ușor
De-ar fi pământ!

De-avem un cimitir în sat
Ni-l faceți lan, noi, boi în jug.
Și-n urma lacomului plug
Ies oase și-i păcat!
Sunt oase dintr-al nostru os:
Dar ce vă pasă! Voi ne-ați scos
Din case goi, în ger și-n vânt,
Ne-ați scos și morții din mormânt; -
O, pentru morți și-al lor prinos
Noi vrem pământ!

Și-am vrea și noi, și noi să știm
Că ni-or sta oasele-ntr-un loc,
Că nu-și vor bate-ai voștri joc
De noi, dacă murim.
Orfani și cei ce dragi ne sunt
De-ar vrea să plângă pe-un mormânt,
Ei n-or ști-n care șanț zăcem,
Căci nici pentr-un mormânt n-avem
Pământ - și noi creștini suntem!
Și vrem pământ!

N-avem nici vreme de-nchinat.
Căci vremea ni-e în mâni la voi;
Avem un suflet încă-n noi
Și parcă l-ați uitat!
Ați pus cu toții jurământ
Să n-avem drepturi și cuvânt;
Bătăi și chinuri, când țipăm,
Obezi și lanț când ne mișcăm,
Și plumb când istoviți strigăm
Că vrem pământ!

Voi ce-aveți îngropat aici?
Voi grâu? Dar noi strămoși și tați
Noi mame și surori și frați!
În lături, venetici!
Pământul nostru-i scump și sfânt,
Că el ni-e leagăn și mormânt;
Cu sânge cald l-am apărat,
Și câte ape l-au udat
Sunt numai lacrimi ce-am vărsat -
Noi vrem pământ!

N-avem puteri și chip de-acum
Să mai trăim cerșind mereu,
Că prea ne schingiuiesc cum vreu
Stăpâni luați din drum!
Să nu dea Dumnezeu cel sfânt,
Să vrem noi sânge, nu pământ!

Când nu vom mai putea răbda,
Când foamea ne va răscula,
Hristoși să fiți, nu veți scăpa
Nici în mormânt!

George Coșbuc

Doina

Copilo, tu ești gata
De-a pururea să plângi!
Și când ești tristă, Doino,
Tu inima ne-o frângi.
Dar nu știu cum, e bine
Când plângi, că-n urma ta
Noi plângem toți, și-amarul
Mai dulce ni-e așa.
Și toate plâng cu tine
Și toate te-nțeleg,
Că-n versul tău cel jalnic
Vorbește-un neam întreg.

Pe fete-n faptul serii
Le-ntâmpini la izvor,
Tu singură stăpână
Pe sufletele lor.
Le-nveți ce e iubirea
Și râzi cu ochi șireți,
Deodat-apoi te-ntuneci
Și cântece le-nveți:
Să cânte ziua-n luncă
Și seara când se-ntorc,
Când triste-n pragul tinzii
Stau singure și torc.

Când merg flăcăi la oaste
Cu lacrimi tu-i petreci
Și stai cu ei, ți-e milă
Să-i lași pustii, să pleci.
Cântând le-aduci aminte
De-o fată din vecini,
De mame și de-ogorul
Umplut acum de spini.
Și când i-omoară dorul
Și-n jurul tău se strâng,
Pui fluierul la gură
Și cânti, iar dânșii plâng.

E plin de oameni câmpul,

Tu, Doino,-n rând cu ei.
Moșnegi și oameni tineri
Și tinere femei
Adună fân-n stoguri
Și snop din spice fac -
Din scutece copilul
Când plânge-n săhăidac
Te duci și-l joci pe brațe
Și-l culci apoi pe sân,
Și-i cânti s-adoarmă-n umbra
Căpițelor de fân.

Din văi tu vezi amurgul
Spre culmi înaintând,
Pe coaste-auzi pâraie
Prin noapte zgomotând,
Și-ascuți ce spune codrul
Când plânge ziua-ncet
Ah, toate, Doino, toate
Te fac să fii poet.
Și, singură cu turma,
Privind pierdută-n zări
Spui munților durerea
Prin jalnice cântări.

Pe deal românul ară
Slăbit de-amar și frânt.
Abia-și apasă fierul
În umedul pământ.
Tu-l vezi sărman, și tremuri
Să-l mângâi în nevoi.
Și mergi cu el alături
Cântând pe lângă boi.
Iar bieții boi se uită
Cu milă la stăpân -
Pricep și ei durerea
Sărmanului român.

Eu te-am văzut odată
Frumoasă ca un sfânt,
În jur stăteau bătrânii
Cu frunțile-n pământ.
Cântai, ca-n vis, de-o lume
Trăită-ntr-alte vremi,
De oameni dragi, din groapă
Pe nume vrând să-i chemi.
Și-ncet, din vreme-n vreme,
Bătrânii-n jur clipeau
Și mânecile hainei
La ochi și le puneau.

Dar iată! Cu ochi tulburi
Tu stai între voinici,
Te văd cum juri și blestemi
Și pumnii ți-i rădici!
Pribegi de bir și clacă,
Copii fără noroc,
Tu-i strângi în codru noaptea
Sub brazi pe lângă foc.
Și cânti cu glas sălbatec,
Și-n jur ei cântă-n cor
Cântări întunecate
Ca sufletele lor.

Când știi haiduci în codru
Te prinzi cu ei fârtat,
Li-arăți poteci ascunse,
Pe stânci le-așterni tu pat.
Când pun picioru-n scară,
Ții roibul lor de frâu;
Grăbit, când prind ei pușca,
Scoți plumbii de la brâu:
Iar când ochesc, cu hohot
Tu râzi, căci plumbii moi
S-au dus în piept de-a dreptul
Spurcatului ciocoi.

Ai tăi suntem! Străinii
Te-ar pierde de-ar putea;
Dar când te-am pierde, Doino,
Ai cui am rămânea?
Să nu ne lași, iubito,
De dragul tău trăim:
Săraci suntem cu toții,
Săraci, dar te iubim!
Rămâi, că ne ești doamnă
Și lege-i al tău glas,
Învață-ne să plângem
C-atât ne-a mai rămas!

[George Coșbuc](#)

Mama

În vaduri ape repezi curg
Și vuiet dau în cale,
Iar plopi în umedul amurg
Doinesc eterna jale.
Pe malul apei se-mpletesc

Cărări ce duc la moară -
Acolo, mamă, te zăresc
Pe tine-ntr-o căscioară.

Tu torci. Pe vatra veche ard,
Pocnind din vreme-n vreme,
Trei vreascuri rupte dintr-un gard.
Iar flacăra lor geme:
Clipește-abia din când în când
Cu stingerea-n bătaie,
Lumini cu umbre-amestecând
Prin colțuri de odaie.

Cu tine două fete stau
Și torc în rând cu tine;
Sunt încă mici și tată n-au
Și George nu mai vine.
Un basm cu pajuri și cu zmei
Începe-acum o fată,
Tu taci și-ascuți povestea ei
Și stai îngândurată.

Și firul tău se rupe des,
Căci gânduri te frământă.
Spui șoapte fără de-nțeles,
Și ochii tăi stau țântă.
Scapi fusul jos; nimic nu zici
Când fusul se desfiră...
Te uiți la el și nu-l ridici,
Și fetele se miră.

...O, nu! Nu-i drept să te-ndoiești!
La geam tu sari deodată,
Prin noapte-afară lung privești -
- "Ce vezi?î întreab-o fată.
- "Nimic... Mi s-a părut așa!
Și jalea te răpune,
Și fiecare vorbă-a ta
E plâns de-ngropăciune.

Într-un târziu, neridicând
De jos a ta privire:
- "Eu simt că voi muri-n curând,
Că nu-mi mai sunt în fire...
Mai știi și eu la ce gândeam?
Aveți și voi un frate...
Mi s-a părut c-aud la geam
Cu degetul cum bate.

Dar n-a fost el!... Să-l văd venind,

Aș mai trăi o viață.
E dus, și voi muri dorind
Să-l văd o dată-n față.
Așa vrea poate Dumnezeu,
Așa mi-e datul sorții,
Să n-am eu pe băiatul meu
La cap, în ceasul morții!

Afară-i vânt și e-nnorat,
Și noaptea e târzie;
Copilele ți s-au culcat -
Tu, inimă pustie,
Stai tot la vatră-ncet plângând:
E dus și nu mai vine!
Ș-adormi târziu cu mine-n gând
Ca să visezi de mine!

George Coșbuc

Moartea lui Fulger

În goana roibului un sol,
Cu frâu-n dinți și-n capul gol,
Răsare, crește-n zări venind,
Și zările de-abia-l cuprind,
Și-n urmă-i corbii croncănind
Aleargă stol.

El duce regelui răspuns
Din tabără. Și ține-ascuns
Sub straiul picurând de ploi
Pe cel mai bun dintre eroi -
Atâta semn de la război,
Și-a fost de-ajuns!

Pe Fulger mort! Pe-un mal străin
L-a fulgerat un braț hain!
De-argint e alb frumosu-i port,
Dar roș de sânge-i albul tort,
Și pieptul gol al celui mort
De lănci e plin.

Sărmanul crai! Când l-a văzut
Și, când de-abia l-a cunoscut,
Cu vuiet s-a izbit un pas
De spaimă-n lături și-a rămas
Cu pumnii strânși, fără de glas,
Ca un pierdut.

Să-i moară Fulger? Poți sfărma
Și pe-un voinic ce cuteza
Să-nalțe dreapta lui de fier
Să prindă fulgerul din cer?
Cum pier mișeii dacă pier
Cei buni așa?

Dar mâne va mai fi pământ?
Mai fi-vor toate câte sunt!
Când n-ai de-acum să mai privești
Pe cel frumos, cum însuși ești,
De dragul cui să mai trăiești,
Tu soare sfânt?

Dar doamna! Suflet pustiit!
Cu părul alb și despletit
Prin largi iatacuri alerga,
Cu hohot lung ea blestema,
Și tot palatul plin era
De plâns cumplit.

La stat și umblet slabă ce-i!
Topiți sunt ochii viorei
De-atâta vaiet nentrupt,
Și graiul stins și-obrazul supt
Și tot vestmântul doamnei rupt
De mâna ei!

- "De dorul cui și de-al cui drag,
Să-mi plângă sufletul pribeag,
Întreagă noaptea nedormind,
Ca s-aud roibii tropotind,
Să sar din pat, s-alerg în prag,
Să te cuprind!

Nu-l dau din brațe nimănui!
Închideți-mă-n groapa lui -
Mă lași tu, Fulgere, să mor?
Îți lași părinții-n plâns și dor?
O, du-i cu tine, drag odor,
O, du-i, o, du-i!

Ah, mamă, tu! Ce slabă ești!
N-ai glas de vifor, să jelești;
N-ai mâini de fier, ca fier să frângi;
N-ai mări de lacrimi, mări să plângi,
Nu ești de foc, la piept să-l strângi,
Să-l încălzești!

Și tu, cel spre bătăi aprins,

Acum ești potolit și stins!
N-auzi nici trâmbițele-n vâi,
Nu vezi cum sar grăbiți ai tăi -
Râdeai de moarte prin bătăi,
Dar ea te-a-nvins.

Pe piept, colac de grâu de-un an,
Și-n loc de galben buzdugan,
Făclii de ceară ți-au făcut
În dreapta cea fără temut,
Și-n mâna care poartă scut
Ți-au pus un ban.

Cu făclioara, pe-unde treci,
Dai zare negrilor poteci
În noaptea negrului pustiu,
Iar banu-i vamă peste râu.
Merinde ai colac de grâu
Pe-un drum de veci.

Și-ntr-un coșciug de-argint te-au pus
Deplin armat, ca-n ceruri sus
Să fii întreg ce-ai fost mereu,
Să tremure sub pasu-ți greu
Albastrul cer, la Dumnezeu
Când vei fi dus.

Mirați și de răsuflet goi,
Văzându-ți chipul de război,
Să steie îngerii-nlemnit;
Și, orb de-al armelor sclipit,
S-alerge soarele-napoi
Spre răsărit!...

Iar când a fost la-nmormântat,
Toți morții parcă s-au sculat
Să-și plângă pe ortacul lor,
Așa era de mult popor
Venit să plângă pe-un fecior
De împărat!

Și popi, șirag, cădelnițând
Ceteau ectenii de comând -
Și clopote, și plâns, și vai,
Ș-oștenii-n șir, și pas de cai,
Și sftetnici, și feciori de crai,
Și nat de rând.

Și mă-sa, biata! Cum gemea
Și blestema, și se izbea

Să sară-n groapă: - "L-au închis
Pe veci! Mi-a fost și mie scris
Să mă deștept plângând din vis,
Din lumea mea!

Ce urmă lasă șoimii-n zbor?
Ce urmă, peștii-n apa lor?
Să fii cât munții de voinic,
Ori cât un pumn să fii de mic,
Cărarea mea și-a tuturor
E tot nimic!

Că tot ce ești și tot ce poți,
Părere-i tot dacă socoți -
De mori târziu ori mori curând,
De mori sătul, ori mori flămând,
Totuna e! Și rând pe rând
Ne ducem toți!

Eu vreau cu Fulger să rămân!
Ah, Dumnezeu, nedrept stăpân,
M-a dușmănit trăind mereu
Și-a pizmuit norocul meu!
E un păgân și Dumnezeu,
E un păgân.

De ce să cred în el de-acum?
În fața lui au toți un drum,
Ori buni, ori răi, tot un mormânt!
Nu-i nimeni drac și nimeni sfânt!
Credința-i val, iubirea vânt
Și viața fum!

Și-a fost minune ce spunea!
Grăbit poporul cruci făcea
De mila ei, și sta-ngrozit. -
Și-atunci un sfetnic a venit
Și-n fața doamnei s-a oprit,
Privind la ea.

Un sfânt de-al cărui chip te temi
Abia te-aude când îl chemi:
Bătrân ca vremea, stâlp rămas,
Născut cu lumea într-un ceas,
El parcă-i viul parastas
Al altor vremi.

Și sprijin pe toiag cătând
Și-ncet cu mâna ridicând
Sprâncenele, din rostu-i rar,

Duios cuvintele răsar:
- "Nepoată dragă! De-n zadar
Te văd plângând.

De cum te zbuciumi, tu te stingi
Și inima din noi o frângi -
Ne doare c-a fost scris așa,
Ne dori mai rău cu jalea ta:
De-aceea, doamnă, te-am ruga
Să nu mai plângi.

Pe cer când soarele-i apus,
De ce să plângi privind în sus?
Mai bine ochii-n jos să-i pleci,
Să vezi pământul pe-unde treci!
El nu e mort! Trăiește-n veci,
E numai dus.

N-am cap și chip pe toți să-i spui
Și-aș spune tot ce știu, dar cui?
Că de copil eu m-am luptat
În rând cu Volbură-mpărat
Și știu pe Crivăț cel turbat
Ca țara lui.

Ce oameni! Ce sunt cei de-acum!
Și toți s-au dus pe-același drum.
Ei și-au plinit chemarea lor
Și i-am văzut murind ușor;
N-a fost nici unul plângător,
Că viața-i fum.

Zici fum? O, nu-i adevărat.
Război e, de viteji purtat!
Viața-i datorie grea
Și lașii se-ngrozesc de ea -
Să aibă tot cei lași ar vrea
Pe neluptat.

De ce să-ntrebi viața ce-i?
Așa se-ntreabă cei mișei.
Cei buni n-au vreme de gândit
La moarte și la tânguit,
Căci plânsu-i de nebuni scornit
Și de femei!

Trăiește-ți, doamnă, viața ta!
Și-a morții lege n-o căta!
Sunt crai ce schimb-a lumii sorți,
Dar dacă mor, ce grijă porți?

Mai simte-n urmă cineva
Că ei sunt morți?

Dar știu un lucru mai pe sus
De toate câte ți le-am spus:
Credința-n zilele de-apoi
E singura tărie-n noi,
Că multe-s tari cum credem noi
Și mâine nu-s!

Și-oricât de amărâți să fim
Nu-i bine să ne dezlipim
De cel ce viețile le-a dat! -
O fi viața chin răbdat,
Dar una știu: ea ni s-a dat
Ca s-o trăim!

Ea n-a mai plâns, pierdut privea
La sfetnic, lung, dar nu-l vedea
Și n-a mai înțeles ce-a zis
Și nu vedea cum au închis
Sicriul alb - era un vis
Și ea-l trăia.

Senini de plânsset ochii ei,
Vedea bărbați, vedea femei,
Cu spaimă mută-n jur privea.
Din mult nimic nu-nțelegea;
Și să muncea să știe ce-i.
Și nu putea.

I-a fulgerat deodată-n gând
Să rătă, căci vedea plângând
O lume-ntreagă-n rugăciuni. -
"În fața unei gropi s-aduni
Atâta lume de nebuni!
Să mori rătănd...

Și clopotele-n limba lor
Plângeau cu glas tânguitor;
Și-adânc, din bubuitul frânt
Al bulgărilor de pământ,
Vorbea un glas, un cântec sfânt
Și nălțător:

"Nu cerceta aceste legi,
Că ești nebun când le-nțelegi!
Din codru rupi o rămurea,
Ce-i pasă codrului de ea!
Ce-i pasă unei lumi întregi

De moartea mea!

Vasile Militaru

Sub Tricolor

Neam Român ce vii din vifor,
Neam ce-ai sângerat din greu,
Dar, cu pieptul tău, dușmanii ți-i-ai biruit mereu;
Neam viteaz care urcat-ai culmea visului tău sfânt,
Dar, deși cu zori pe gene, astăzi gemi ca ieri mai frânt,
- Smulge-ți sufletul din noaptea ce-a'nceput să te'mpresoare;
Urcă-te pe culmi, spre soare,
Neam cu țara toată flori,
Plină numai de comori;
Strânge-te sub Tricolorul biruințelor străbune:
Pune umăr lângă umăr, suflet lângă suflet pune,
Să te faci năprasnic munte, fără nici o cărărie,
Să nu poată nici o fiară pe-a lui steiuri să se sue,
Ci să cadă fulgerate,
În prăpăstii fără fund,
Toate fiarele spurcate
Ce'n hățișuri ți-s'ascund!...

Nu simți tu vrăjmasa haită ce'mprejurul tău se strânge,
Dornică de hoit și sânge?...
Nu-i simți oare răsuflarea?...
Colții lacomi tu nu-i simți,
Ascuțiți ca niște ace și, ca secera, cu zimți?...

Tu privești cu nepăsare cum se luptă ticăloșii
Să-ți alunge Tricolorul cu-ale lor otrepe roșii?...
S'ajungi robul unor haite pe-ale tale plaiuri verzi?...
Să-ți pierzi datinile toate, hora, doinele să-ți pierzi?...
De prin sfintele biserici să te lași cu cnutul scos?...
Clopote să nu mai sune la'nvierea lui Hristos?...

O, de mii de ori nemernic ar fi neamul ce sub soare,
S'ar lăsa robit în lanțul liftelor cotropitoare,
Fără Dumnezeu și Țară, -
Când, sub focul lui de pară,
Liftele cu zdrențe roșii ar putea oricând să piară!...

Neamul meu, - în miez de noapte, glas adânc, cu dor fierbinte,
Se ridică pân'la mine, din străbunele morminte;
Sunt Voivozii și plăieșii, buciumașii dela munte,
Sunt arcașii, scutierii cei cu pletele cărunte,
Care, în vremuri vechi, putut-au toate liftele să'nfrunte...

Oare, tu nu le-auzi glasul?...

Geamăt lung e glasul lor
Și ne strigă tuturor:
"Strângeți-vă laolaltă toți, sub sfântul Tricolor!...
"Brațul tuturor să-l țină!
Brațul tuturor să-l poarte!...
"Doar sub el e biruință, - în afara lui, e moarte!..."

Eu ascult și mă cutremur hohotind, cu ochii uzi...
Neamul meu, tu n'auzi glasul marilor străbuni?...
N'auzi?... Stai năuc și mi-te clatini?...
Nu străbate pân'la tine glasul marilor Musatini
"Descălecători de Țară, păstrători de Neam și datini"?...

Neamul meu, - eu plâng și scriu:
Dacă nu ești mort, ci viu,
- Fă din Tricolor trei flăcări, iar tu, foc măreț sub ele,
Suie-ți flăcările sfinte până dincolo de stele,
Ca să nu le mai ajungă hoarda liftelor misele!...

Dacă nu poți face astfel,
Neamul meu, - de mii de ori,
Mai curând să vrei sa mori,
Decât, rob, să vezi de-asupra-ți cârpa steagurilor roșii
Și s'auzi cum strănepoții își vor blestema strămoșii!...

Vasile Militaru

Bucură-te Țară!...

Bucură-te, Țară scumpă, îmbrăcată de paradă,
Că, din alte țări străine, vin prieteni să te vadă!
Șterge-ți lacrima din gene!... Ce oftezi într'una frântă,
Când atâtea muzici cântă?...

Cântați muzici, cât mai tare, toate câte sunteți voi,
Ca să nu se-audă plânsul văduvelor de război!
La răspântiile toate, muzici, azi cântați, cântați,
Că prea gem, sleiți de foame, marii noștri "mutilați"?...

Azi e zi de sărbătoare și datoare ești să joci,
Țara mea cu jale multă, jefuită de escroci!...
Foametea și desnădejdea tu n'ai drept să ți-le spui
Țară scumpă, nimănui,
Când la tine ospătează toată lifta cu pistrui?...

Cine să-ți ogoae plânsul?... Să te-audă, cine poate,
Când atâtea muzici cântă la răspântiile toate?...
Cui, o lacrimă să'i pice,
Că 'n bordei n'ai foc pe vatră,
Când tâlharii ce te pradă, ospătând, duc trai ferice,

Infrățiți cu veneticii, în palate mari de piatră?...

Cum vrei oare, scumpă Țară,
Soarele dreptății sfinte pe-al tău cer să mai răsară,
Dacă toți cei ce te fură, liberi petrecând, fac haz
Și, când ceri să intre 'n ocnă, scuipă 'n bietul tău obraz?!
Oare, când vei pune mâna, Țară scumpă, Țară blândă,
În grumajii celor care vor ca Iuda să te vândă?
Celor cari într'una rod
Multul gliei tale rod, -
Câțiva hoți înfipti în ceafa unui biet întreg norod?...

Dar... mă iartă, Țară blândă, că, de-a tale suferinți,
M'am trezit și eu, cu tine, a haiduc scrâșnind din dinți.
Azi e sărbătoare sfântă,
Când, - deși flămândă ești, -
Nu se plânge, ci se cântă
Întregirea ce ți-au dat-o Sfinții dela Mărăsești?...

Mâine însă, Țară scumpă, sfinții tăi suiți la cer,
Să le faci dreptate cer:
Viața nu și-au fost jertfit-o ei, Arhanghelii tăi mari,
Pentru ca tu s'ajungi roabă unor cete de tâlhari;
N'au murit, scăpându-și Țara, marii noștri mucenici,
Ca să ți-se 'nfigă 'n glie gloatele de venetici!...
N'au căzut pentru desfrâul
Hoților ce'ți fură grâul,
Țară plină de belșug,
Nici, - când lor le crapă burta, - tu să tragi flămândă 'n jug!

Azi deci, fâlfâind drapele, cântă, Țară fără pâine,
Și, - cum cer ai tăi Arhangheli, - judecata s'o'ncepi mâine
Ori destinului tău mare fir de aur știi să'i torci,
Ori întreaga ta grădină va fi cocină de porci!...

Vasile Militaru

Eroilor

Spre voi, viteji al căror sânge a curs - hotarul apărându-l, -
Îngenunchiat, tot Neamul astăzi își nalță sufletul și gândul!...
Spre slava voastră, din altare, se'nalță fumul de tămâe,
Viteji a căror nume sfinte neșterse'n veci au să rămâe!...

Fiți binecuvântați în veacuri, voi, păstrători de vechi hotare, -
Viteji cari ați căzut în lupte, visând o Românie-Mare!
De-apururea mărire vouă în înfloritul Paradis, -
Că voi ați biruit prin moarte, și s'a'mplinit al vostru vis ...

Dar noi?... Suntem noi vrednici oare de jertfa sângelui cel sfânt

Ce-a curs din piepturile voastre pe vechiul Neamului pământ?....
Nu plângeți oare 'n Raiul vostru, că-atâta liotă străină
Culege roada jertfei voastre din scumpa Neamului grădină?!

O, eu aud mereu musturarea vitejilor cu piept de fier,
Pe care tunetul adesea, mugind, ne-o bubue din cer,
Că voi prea mari ați fost, prin jertfă, pe când urmașii sunt prea mici,
Lăsând ca România-Mare s'ajungă Rai la venetici!

Vasile Militaru

Neamului Valah Strigare

Frați Valahi din patru unghiuri, frați de viță Geto-Dacă,
Frați pe care nici o liftă n'a putut robi să ne facă, -
Iată-ne azi robi sub lifta unui Neam care, din lume,
Vrea pe veci să ne sugrume,
Să se șteargă dintre Neamuri strălucitul nostru nume!...

Dar, mai cruzi ca lifta neagră care azi, prin vicleșug,
Ne-a'njugat - plāvani la jug, -
Sunt acei câțiva nemernici, frați de sânge, scoși din minți
De-ai trădărilor "arginți",
Cari, de zornăitul dulce, nu mai pot nimic s'audă
Din cât geme țara toată cu de lacrimi geana udă!...

Toți acestia, - o droae de nemernici care vor
Nimicirea Țării lor, -
S'au făcut, în mâna liftei, crunte "*Coade de Topor*",
Și s'au năpustit cu ură, fâlfâind drapele roșii,
Să doboare tot ce'n veacuri au păstrat mai drag strămoșii!...

Vor, vânduții fără inimi, - îndemnați de-a liftei gloată, -
Să ne-aprindă Țara toată;
Nu mai vor s'avem tezaur
În altare pe Iisus;
Ticâloșilor li-i sete de mărirea lor, de aur;
Drojdia se vrea de-asupra; *putregaiul* se vrea sus;
Sufletele lor de fiară
Nu mai au nimica sfânt;
Ei vor "patria" să piară,
"Dumnezeu" să fie frânt;
Să fim toți o biată turmă fără drepturi, nici cuvânt!...
Să nu mai avem din toate, sub tâlharii bolșevici,
Decât jug și plâns în gene, umiliți, scuiat și bici;
Soarta nației române s'o păstreze lifta 'n mână
Viermii toți s'ajungă 'n slavă, iar luceferii'n țărână;
Și, sub tirania gloatei care-și 'nalță pumnul strâns,
Să ni-se topească ochii potopiți de-atâta plâns?...

Frați Valahi - cu glas de tunet, ne-a strigat un mare "Mag"
Să ne facem toți o stâncă sub al Țării noastre steag;
S'alungăm "semănătorii de ruine și pustiu",
Care vor s'arunce Neamul în mormânt fără sicriu!
El a plâns pe culmea 'nalță, când a buciumat aprins,
Neamului aproape 'nvins,

Și-al său buciuum l-a dus vântul, prelungit, din stâncă'n stâncă;
L'au fost auzit și morții din dormirea lor adâncă:
Frați Valahi, chemarea-i sfântă, voi n'ați auzit-o încă?!...

Cine să te mai trezească, Neam robit de-atâtea Iude,
Dac' auzul tău nici glasul Magului nu-l mai aude?!
Cum să nu ne facă robi,
Ca pe niște boi neghiobi
Cei misei: "semănătorii de pustiu și de ruine",
Când nici ție nu ți-e milă de moșia ta, de tine?!

Cum n'ar împrășca tâlharii
Cu noroi pe toți "stegarii",
Tot ce-avem mai drag, mai sfânt;
Cum nu ne-ar scuipa obrazul, și pe morșii din mormânt,
Când, cu nepăsare, toți
Ne uităm mereu la gloata de misei vânduți, de hoți,
Făr'a ridica un deget, - ca un hoit ce zace'n glod,
Și din care viermii lacomi, liniștiți, în voe rod?!...

O, vă veți trezi odată, frați Valahi, dar prea târziu,
Când va fi aproape gata groapa cea fără sicriu,
În adâncul cărei Neamul aruncat va fi de viu!...

Vasile Militaru

Purtătorii torței

(dedicată Studențimii Legionare)

Spre voi, azi, purtători ai torței, durutul suflet mi'l îndrept,
Căci soartă bună pentru țară, doar de la voi am drept s'aștept...
În codrul Neamului, - în care s'a'ntins atâta putregai
Și însuși vântul primăverii n'aduce decât "of" și "vai",

- Azi, numai voi urcați spre soare, - biruitor și verde crâng,-
Și-ași vrea, la pieptul plin de doruri, cu mii de brațe să vă strâng!
Copii ai lipsei și-ai durerii, înghesuiți prin vechi mansarde,
Al căror foc nu arde'n vatră, dar sufletul ca smirna arde;

Flămânzilor, a căror hrană adesea'i un pătrar de pâine,

În voi, - cu spade mari de flăcări,- eu văd Arhanghelii de mâine,
Arhanghelii ce-or pune capăt atâtor suferinți nedrepte
Și'ntregului dezmăț ce cântă pe-ale nemerniciei trepte...

Sus torța sufletelor voastre, copii cu suflete curate,
Ca să puteți curma tot jaful, să faceți plânsului dreptate!...
Să umpleți ocnele, pe viață, cu-acei nemernici și misei
Ce'nfometează țara toată, ca să se ghiftuiască ei!...

Vasile Militaru

MAMA

A venit aseara mama, din satucu-i de departe,
Sa mai vada pe fecioru-i, astazi "domn cu multa carte"!

A batut sfios la usa, grabnic i-am iesit in prag;
Ni s-a umezit privirea de [iubire](#) si de drag;

Sarutandu-i mana dreapta, ea m-a strans la piept, duioasa,
Si-ntreband-o cate toate, am intrat apoi in casa.

Inauntrul casei mele, -cata bruma-am adunat,
Da prilej bieteii batrane sa se creada-ntr-un palat:
Nu-ndrazneste nici sa intre, cu opincile-n picioare,
Si cu multa grija calca doar pe-alaturi de covoare.

Eu o-ndemn sa nu ia seama si sa calce drept, in lege,
Ca doar e la fii-su-n casa, nu e-n casa vreunui rege,
Si de-abia o fac sa sada pe-un divan cu scoarta noua...

-”Mi-era dor de tine, maica... Ti-am adus vreo zece oua,
Nitel unt, iar colea-n traista niste nuci, vreo doua sute...”
Si, cu ochii plini de lacrimi, prinde iar sa ma sarute:

-”Poate mor, ca sunt batrana si-a prins dorul sa ma-ndrume
Sa mai vad o data, maica, ce mi-e azi mai drag pe lume!
Caierul mi-i pe sfarsite... maine poate-si curma firul
Si-ntre patru blani de scanduri sa ma cheme cimitirul...
Jale mi-e de voi, mamuca, dar visez, chiar si desteapta,
Cum, pe-o margine de groapa, bietul taica-tu m-asteapta...

Tu, odorul mamei, in urma sa te-aduni cu fratii-acasa
Si sa-mparti agoniseala de pe urma lui ramasa:
Lui Codin sa-i dai pamantul de la moara si cu via;
Vaca si-un pogon de lunca, maica, sa le ia Maria;
Lui Mitrus sa-i dai zavoitul de rachiti dintre paraie;
Carul, boii si cu plugul sa le dai lui Nicolae,
Iara tu, ca mai cu stare decat fratii zisi pe nume,

Sa iei casa-n care tie ti-a fost dat sa vii pe lume...
Cand si cand, in miezul verii sau de Pasti, sa vada satul
Cum imi vine ca-n totii anii, la casuta mea baiatul
Si-avand tihna si odihna, la venire sau plecare,
S-aprinzi si la groapa maichii cate-un pai de lumanare!...

A tacut apoi batrana si-a plans mult, cu lacrimi grele,
Ce curgandu-i lin in poala, se-ntalneau cu ale mele.

Vasile Militaru

ICOANA SCUMPĂ

...Și, cu cât mă poartă gândul

Peste vremuri înapoi,

Tot mai sfântă văd icoana

Unui car cu patru boi.

Uite'l cât de'ncet coboară,

Încărcat cu galbeni snopi,

Pe drumeagul de la luncă,

Străjuit de-un șir de plopi...

Scârțâie din osii carul,

Iar în snopii lui de grâu

Stă proptit în furca tata,

Îngropat până la brâu.

S'opintesc în jug plăvanii

Și, din colbul de pe drum,

Pe sub car și pe delături

Se ridică nori de fum...

Și-acum iată-l: trece agale

Pe-o oglindă de pârâu

Viu răsfrânge fundul apei:

Și plāvani, și car cu grâu.

Și'ntr'un lan înalt de mături

Vântul fâșâe prin foi...

Ce n'ași da, să'ți fiu pe-alături,

Car frumos cu patru boi...

Vasile Militaru

POVESTEA MEA

M'am născut într'un bordei

Învelit cu pae

Doinitor, mi-a fost un tei;

Leagăn, - o copae.

Mama mă lua cu ea,

Când pleca la muncă;

Ba la grâu când secera;

Ba la fân pe luncă...

Câte-un pom, stingher prin grâu,

Mă umbrea cu ramii-i ,
Când curgea sudoarea - râu -
Pe obrajii mami...

La culesul de porumb
Stam cu ochii'n nori, -
Pe sub zările de plumb
Când treceau cocori...

Când eram așa codan,
Ani și ani apoi,
Mă avură ca cioban
Un ciopor de oi...

Și'ntr'o toamnă – când crăpa
Coaja de pe nucă -
M'a cuprins de-odată-așa
Dor nebun de ducă.

Mi-am lăsat în vad la râu
Turma să se-adape,
Iar cavatul de la brâu
Mi 'lam date pe ape...

„Doamne ajuta!” - și-am plecat

Pe la scocul morii...

Funigei pluteau pe sat

Și plecau cocorii...

Plini de visuri, am intrat

Într'o lume nouă

Și-aveam sufletul curat

Ca un bob de rouă!

Un vârtej nebun, de-atunci,

Cata să mă'ngroape,

Ca pe-un pai, când îl arunci

În vâltori de ape;

Și, la fiecare pas,

Pe cărări de tină,

Cu dureri adânci în glas,

Sufletu-mi suspină:

„Unde sunteți, blânde oi,

„Lainice mioare?...

„Azi mi-e dor, mi-e dor de voi,

„De n'am loc sub soare!

„Măine o să fiu în lunci;

„Uite, plec la drum;

„N'am știut ce fac atunci...

„O să știu, de acum...

„Toată viața mea, de azi,

„Mi-oi petrece anii

„Prin poene, pe sub brazi,

„Numai cu ciobanii.

„Basmе lungi, pe vreme rea...

„După buri de ploae

„O să știu ce iarbă vrea

„Fiecare oae...

„Să văd iar cum s'o'ntrista

„În amug imașu'.

„Când din bucium va cânta

„Sandu Buciumașu;

„Și'n al plopilor șirag,

„Cu-al tălângii cânt,

„Să nu știu, de-atâta drag,

„Pe ce lume sânt!...”

Dar, de câte ori mă duc, -

Doru-mi nu se curmă,
Căci cutreer, singur cuc,
Lunca fără turmă;

Și-apoi plec, cu pasul rar, -
Făr'să știu anume;
De ce vin, ca să plec iar
Să mă pierd în lume!

Vasile Militaru

AM VORBIT CU MOȘ CRĂCIUN

Moș Crăciune, Moș Crăciune, - vrăjitor cu barba albă,
Ce te-arăți la toți copiii în a visurilor salbă, -
Câtă sfântă bucurie mi-duceai, - la toate leac, -
Când veneai, luptând prin vifor,
mai acum un sfert de veac!

Te-am văzut în vis și-azinoapte, Moș Crăciune bun și sfânt:
Se făcea că, - eu, căruntul, - tot copil ca-n vremuri sânt,
Însă, trist eșind în cale-ți și de doruri mari pătruns,
Tu m-ai întrebat, moșnege, de ce-s trist, - și ți-am răspuns:

„Moș Crăciune, Moș Crăciune, - vesel nu mai pot să fiu,
Fiindcă azi, - nu știu de unde, - știu atâtea câte știu:
Și, anume, știu, moșnege, că, în tolba ce-ai în spate,
Tu duci daruri la copiii fericiți de prin palate;

Duci acelor cari în lume sunt în adevăr bogați, -
Ce-n căminuri mângâioase au și mame, au și tați, -
Însă uiți mereu orfanii aruncați de nenoroc
În coliba fără pâine, în bordeiul fără foc!...

Și-astfel, sfinte Moș Crăciune, - pe când unii veseli cântă, -
Încărcați de-atâtea daruri ce le-aduci în tolba sfântă, -
Alții, triști, cu frigu-n oase, lunecând pe-al morții iaz,
Plâng în umbră și le-ngheață lacrimile pe obraz!...”

Radu Gyr

Ridică-te, Gheorghe, ridică-te, Ioane!

Nu pentru-o lopată de rumenă pâine,
nu pentru patule, nu pentru pogoane,
ci pentru văzduhul tău liber de mâine,
ridică-te, Gheorghe, ridică-te, Ioane!

Pentru sângele neamului tău curs prin șanțuri,
pentru cântecul tău ținut în piroane,
pentru lacrima soarelui tău pus în lanțuri,
ridică-te, Gheorghe, ridică-te, Ioane!

Nu pentru mania scrâșnită-n măsele,
ci ca să aduni chiuind pe tapsane
o claie de zări și-o căciula de stele,
ridică-te, Gheorghe, ridică-te, Ioane!

Așa, ca să bei libertatea din ciuturi
și-n ea să te-afunzi ca un cer în bulboane
și zărzării ei peste tine să-i scuturi,
ridică-te, Gheorghe, ridică-te, Ioane!

Și ca să pui tot sărutul fierbinte
pe praguri, pe prispe, pe uși, pe icoane,
pe toate ce slobode-ți ies înainte,
ridică-te, Gheorghe, ridică-te, Ioane!

Ridică-te, Gheorghe, pe lanțuri, pe funii!
Ridică-te, Ioane, pe sfinte ciolane!
Și sus, spre lumina din urmă-a furtunii,
ridică-te, Gheorghe, ridică-te, Ioane!

Radu Gyr

Iisus în celulă

Azi noapte Iisus mi-a intrat în celula.
O, ce trist și ce-nalt pareă Crist !
Luna venea după El, în celula
și-L facea mai înalt și mai trist.

Mainile Lui pareau crini pe morminte,
ochii adanci ca niste paduri.
Luna-L batea cu argint pe vestminte
argintandu-I pe maini vechi sparturi.

Uimit am sarit de sub patura sura :

- De unde vii, Doamne, din ce veac ?
Iisus a dus lin un deget la gura
si mi-a făcut semn ca să tac.

S-a asezat langa mine pe rogojina :
- Pune-mi pe rani mana ta !
Pe glezne-avea urme de cuie si rugina
parca purtase lanturi candva.

Oftand si-a intins truditele oase
pe rogojina mea cu libarci.
Luna lumina, dar zabrelele groase
lungeau pe zapada Lui, vargi.

Parea celula munte, pareă căpătâna
si misunau paduchi si guzгани.
Am simtit cum îmi cade capul pe mana
si-am adormit o mie de ani...

Când m-am desteptat din afunda genuna,
miroseau paiele a trandafiri.
Eram în celula si era luna,
numai Iisus nu era nicairi...

Am intins bratele, nimeni, tacere.
Am intrebat zidul : nici un raspuns !
Doar razele reci, ascutite-n unghere,
cu sulita lor m-au strapuns...

- Unde esti, Doamne ? Am urlat la zabrele .
Din luna venea fum de catui...
M-am pipait... si pe mainile mele,
am gasit urmele cuielor Lui.

Radu Gyr

A mai murit încă unul

A mai murit inca unul -
cu foamea pe fata,
cu ochii de ceata,
cu maini ca tutunul.

A mai murit inca unul
din nemernica gloata
care pe rand se gata.
Unul cate unul.

Trei, sase, opt, zece ...

A mai murit un misel.
Ce bine de el
ca-i liber să plece!

Azi n-o să-l mai friga
în vise de fiere
nici trup de muiere
si nici mamaliga.

Ah, Domnul, prea-bunul,
il mangaie foarte.
Tovarasi de moarte,
poftim inca unul!

Lasati-l să plece!
Nu spuneti o vorba!
Ne lasa o ciorba
si-o paine rece.

[Radu Gyr](#)

Îndemn la luptă

Nu dor nici luptele pierdute,
nici ranile din piept nu dor,
cum dor acele brate slute
care să lupte nu mai vor.

Cat inima în piept iti canta
ce-nseamna-n lupta-un brat rapus ?
Ce-ti pasa-n colb de-o spada franta
când te ridici cu-n steag, mai sus ?

Infrant nu esti atunci când sangeri,
nici ochii când în lacrimi ti-s.
Adevaratele infrangeri,
sunt renuntarile la vis.

[Radu Gyr](#)

Cântec de leagăn

Dormi copilul mamei, nani, nani,
a plecat si ultimul lastun.
Ruginira plopilor si tufanii
si din temnita ce-i surpa anii
nu s-a mai întors taticul bun.

Dormi copilul mamei, toamna plange
de zgolindu-si umarul ranit.

Cade frunza, cade si se frange,
orice frunza-i lacrima de sange
si taticul nu a mai venit.

Nani, nani, maini de crin plapande,
La ferestra pasari plang si ploi.
Lupii beznelor ranjesc la pande,
Tara-i toata temnite flamande
si taticu-i dus de langa noi.

Nani, nani, tata nu mai vine,
maica sta cu sufletul rapus.
Cine să-ti mai spuie basmul, cine
să-ti sarute pleoapele senine ?
Maica plange si taticu-i dus.

L-au svarlit în temnita dusmanii
pentru sfanta-i lege din strabuni.
Or să-i ninga peste temple anii,
să cresti mare, puiul mamei, nani,
Neamul si părintii să-ti razbuni.

Radu Gyr

IMN MORȚILOR

Morminte dragi, lumină vie,
Sporite'ntr'una an de an,
Noi v'auzim curgând sub glie,
Ca un șuvoi subpământean!

Ați luminat cu jertfe sfinte
Pământul până'n temelii,
Căci arde Țara de morminte,
Cum arde cerul de făclii.

Ascunse'n lut, ca o comoară,
Morminte vechi, morminte noi,
De vi se pierde urma'n Țară
Vă regăsim mereu în noi!

De vi s'au smuls și flori și cruce
Și dacă locul nu vi-l știm,
Tot gândul nostru'n el v'aduce
Îngenuncheri de Heruvim

Morți sfinți în temniți și prigoane,

Morți sfinți în lupte și furtuni
Noi am făcut din voi icoane
Și vă purtăm pe frunți cununi.

Nu plângem lacrimă de sânge,
Ci ne mândrim cu-atâți eroi.
Nu! Neamul nostru nu vă plânge,
Ci se cuminecă prin voi!

Radu Gyr

Voi n-ati fost cu noi în celule

Voi n-ati fost cu noi în celule
să stiti ce e viata de bezne,
sub ghiare de fiara, cu guri nesatule,
voi nu stiti ce-i omul când prinde să urle,
strivit de catusa la glezne.

Voi n-ati plans în palme, fierbinte,
strapunsi de cutitul tradarii.
Sub cer fără stele, în drum spre morminte,
voi n-ai dus povara durerilor sfinte
spre slava și binele tarii.

In cantec cu noi laolalta
trecand printre umbre peretii,
voi n-ati cunoscut frumusetea inalta
cum dorul irumpe, cum inima salta
gonind dupa harpele vietii.

Ce-i munca de brate plapande,
ce-i jugul, ce-i ranjet de monstru,
cum scartie osul când frigul patrunde,
ce-i foamea, ce-i setea, voi n-aveti de unde
să spuneti aproapelui vostru.

Voi nu stiti în crunta-nchisoare
cum minte speranta și visul,
când usile grele se-nchid în zavoare,
și-n teama de groaznica lui incelestare
pe sine se vinde invinsul.

Ati stat la ospete-ncarcate
gonind dupa fast și orgoliu,
nici mila de noi și nici dor, nici dreptate,
nici candel-aprinsa și nici libertate,
doar ghimpia imensului dolii.

Asa sunteti toti cei ce credeti
ca pumnul e singura faima.
Fatarnici la cuget, pe-alături ne treceti,
când noi cu obrazii ca pamantul de vineti,
gustam din osanda si spaima.

Când portile sparge-se-or toate
si mortii vor prinde să urle,
când lanturi si ziduri cadea-vor sfarmate,
voi nu stit ce-nseamna-nvierea din moarte,
căci n-ati fost cu noi în celule.

Octavian Goga

Oltul

Mult iscusita vremii slovă
Nu spune clipa milostivă
Ce ne-a-nfrățit pe veci necazul
Și veselia deopotrivă...
Mărită fie dimineața
Ce-a săvârșit a noastră nuntă,
Bătrâne Olt! - cu buza arsă
Îți sărutăm unda căruntă.

În cetățuia ta de apă
Dorm cântecele noastre toate
Și fierbe tănuita jale
A visurilor sfărâmate.
Tu împletești în curcubeie
Comoara lacrimilor noastre,
Și cel mai scump nisip tu-l duci
În vadul Dunării albastre.

La sânul tău vin, în amurguri,
Sfioase, fetele fecioare,
Și dimineața vin neveste
Cu șorțul prins în cingătoare -
Și vin păstori cu gluga albă,
Din fluier povestindu-și dorul -
Și câte cântece și lacrimi
Nu duce valul, călătorul...

Drumeț, bătut de gânduri multe,
Ne lași atât de greu pe noi,
Îmbrățișându-ne câmpia,
Te uiți adesea înapoi.
Așa domol te poartă firea,
Căci duce unda-ți gânditoare:
Durerea unui neam ce-așteaptă

De mult o dreaptă sărbătoare.

Demult, în vremi mai mari la suflet,
Erai și tu haiduc, moșnege,
Când domni vicleni jurau pe spadă
Să sfarme sfânta noastră lege;
Tu, frate plânsetelor noastre
Și răzvrătirii noastre frate,
Urlai țăriilor amarul
Mâniei tale-nfricoșate.

Cum tresăreau încremenite,
În jocurile lor buiestre,
Oștiri cu coifuri de aramă
Și roibi cu aur pe căpestre
Când la strigarea ta de tată
Grăbeau din codri la poiene,
Strângând săcuri a subțioară,
Feciorii mândrei Cosânzene.

Zdrobită-n praf, murea arama,
Și codrul chiotea, viteazul;
Iar tu, frăține, mare meșter,
Biruitor frângeai zăgazul
Și,-mbujorându-te la față,
Treceai prin văile afunde,
Încovoindu-ți îndărătnic
Mărețul tău grumaz de unde.

Slăvite fărmituri a vremii,
De mult v-am îngropat văleatul...
Neputincios pari și tu astăzi -
Te-a-ncins cu lanțuri împăratul.
Ca unda ta strivită, gemem
Și noi, tovarășii tăi buni,
Dar de ne-om prăpădi cu toții,
Tu, Oltule, să ne răzbuni!

Să verși păgân potop de apă
Pe șesul holdelor de aur;
Să piară glia care poartă
Înstrăinatul nost' tezaur;
Țărâna trupurilor noastre
S-o scurmi de unde ne-ngropară
Și să-ți aduni apele toate -
Să ne mutăm în altă țară!

Octavian Goga

Noi

La noi sunt codri verzi de brad
Și câmpuri de mătăasă;
La noi atâția fluturi sunt,
Și-atâta jale-n casă.
Privighetori din alte țări
Vin doina să ne-asculte;
La noi sunt cântece și flori
Și lacrimi multe, multe...

Pe boltă, sus, e mai aprins,
La noi, bătrânul soare,
De când pe plaiurile noastre
Nu pentru noi răsare...
La noi de jale povestesc
A codrilor desigur,
Și jale duce Murășul,
Și duc tustrele Crișuri.

La noi nevestele plângând
Sporesc pe fus fuiorul,
Și-mbrățișându-și jalea plâng
Și tata, și feciorul.
Sub cerul nostru-nduioșat
E mai domoală hora,
Căci cântecele noastre plâng
În ochii tuturor.

Și fluturii sunt mai sfioși
Când zboară-n zări albastre,
Doar roua de pe trandafiri
E lacrimi de-ale noastre.
Iar codrii ce-nfrățiți cu noi
Își înfioară sânul
Spun că din lacrimi e-mpletit
Și Oltul, biet, bătrânul...

Avem un vis neîmplinit,
Copil al suferinții,
De jalea lui ne-am răposat
Și moșii, și părinții...
Din vremi uitate, de demult,
Gemând de grele patimi,
Deșertăciunea unui vis
Noi o stropim cu lacrimi...

Octavian Goga

Bătrâni

De ce m-ați dus de lângă voi,
De ce m-ați dus de-acasă?
Să fi rămas fecior la plug,
Să fi rămas la coasă.

Atunci eu nu mai rătăceam
Pe-atâtea căi rătățe,
Și-aveați și voi în curte-acum
Un stâlp la bătrânețe.

M-aș fi-nsurat când isprăveam
Cu slujba la-mpăratul,
Mi-ar fi azi casa-n rând cu toți...
Cum m-ar cinsti azi satul...

Câți ai avea azi dumneata
Nepoți, să-ți zică: "Moșu..."
Le-ai spune spuză de povești...
Cu Împăratul Roșu...

.....

Așa... vă treceți, bieți bătrâni,
Cu rugi la Preacurata,
Și plânge mama pe ceaslov,
Și-n barbă plânge tata...

Octavian Goga

Rugăciune

Rătăcitor, cu ochii tulburi,
Cu trupul istovit de cale,
Eu cad neputincios, stăpâne,
În fața strălucirii tale.
În drum mi se desfac prăpăstii,
Și-n negură se-mbracă zarea,
Eu în genunchi spre tine caut:
Părinte,-orânduie-mi cărarea!

În pieptul zbuciumat de doruri
Eu simt ispitele cum sapă,
Cum vor să-mi tulbure izvorul
Din care sufletul s-adapă.
Din valul lumii lor mă smulge

Și cu povața ta-nțeleaptă,
În veci spre cei rămași în urmă,
Tu, Doamne, văzul meu îndreaptă.

Dezleagă minții mele taina
Și legea farmecelor firii,
Sădește-n brațul meu de-a pururi
Tăria urii și-a iubirii.
Dă-mi cântecul și dă-mi lumina
Și zvonul firii-ndrăgostite,
Dă-i raza soarelui de vară
Pleoapei mele ostenite.

Alungă patimile mele,
Pe veci strigarea lor o frânge,
Și de durerea altor inimi
Învață-mă pe mine-a plânge.
Nu rostul meu, de-a pururi pradă
Ursitei maștere și rele,
Ci jalea unei lumi, părinte,
Să plângă-n lacrimile mele.

Dă-mi tot amarul, toată truda
Atâtor doruri fără leacuri,
Dă-mi viforul în care urlă
Și gem robiile de veacuri.
De mult gem umiliții-n umbră,
Cu umeri gârbovi de povară...
Durerea lor înfricoșată
În inimă tu mi-o coboară.

În suflet seamănă-mi furtună,
Să-l simt în matca-i cum se zbate,
Cum tot amarul se revarsă
Pe strunele înfiorate;
Și cum sub bolta lui aprinsă,
În smalț de fulgere albastre,
Încheagă-și glasul de aramă:
Cântarea pătimirii noastre.

[Octavian Goga](#)

Străinul

Era duminică-ntr-amiază,
Noi stam pe prispă strânși în sfat,
Când s-a ivit pe drumul țării
Un om la marginea de sat.

Din pulberea învolburată
Abia puteai să-l deslușești -
Cu pașii largi grăbindu-și mersul,
Venea în hainele-i nemțești...

La cruce,-n deal, noi îl văzurăm
Cum s-a oprit deodată-n pas
Și s-a-nchinat adânc drumețul
Când a făcut în drum popas.
Privea-ndelung, ca dus pe gânduri,
La zidul zugrăvit cu sfinți.
Și sta cu capul gol străinul
În ploaia razelor fierbinți.

Când s-a pornit încet la vale,
Noi ne uitam de la zăplaz,
Și nu știu, ni s-a părut nouă,
Dar avea lacrimi pe obraz.
Când ne-a ajuns, a dat binețe,
Cu glas domol, și-apoi a stat
Și ne-a-ntrebat de sănătate
Și de nevoile din sat.

Ne-a zis c-ar vrea la sfânta slujbă
Să vie-alătura cu noi,
Și s-a uitat cu-atâta jale
Când a trecut un car cu boi.
Iar la vecernie drumețul
Stătea cucernic și supus,
Și-a sărutat duios icoana
Cu răstignirea lui Isus.

Când a plecat, ne-a spus povețe
Cu grai înduioșat și blând,
Și ne-ncălzea atâta-n suflet,
Că lacrimam toți ascultând.
Spunea că nu-i păcat mai mare
Decât să-ți lepezi legea ta
Și, vezi, îi tremura cuvântul
Pe buze, când ne cuvânta!

Apoi s-a dus... Ne era jale
Când s-a pornit la drum, pe grui...
Dar uite,-n țintirim, pe noapte,
Spun că văzură umbra lui.
De-atunci tot despre el ni-e vorba
Și-atât am vrea cu toți să știm:
Anume lângă care cruce
A-ngenuncheat în țintirim...

Dimitrie Bolintineanu

Cea din urmă noapte a lui Mihai cel Mare

Ca un glob de aur luna strălucea
Și pe-o vale verde oștile dormea;
Dar pe-un vârful de munte stă Mihai la masă
Și pe dalba-i mână fruntea lui se lasă.
Stă în capul mesei, între căpitani
Și recheamă dulce tinerii săi ani.
Viața noastră trece ca suava rouă
Când speranța dulce ne surâde nouă.
Astfel astă dată viața lor cura;
Cugetele triste nu-i mai turbura;
Luna varsă raze dulci și argintoase;
Austrul le suflă coamele pletoase;
Căpitani toarnă prin pahare vin
Și în sănătatea lui Mihai închin.
Dar Mihai se scoală și le mulțumește
Și luând paharul astfel le vorbește
— „Nu vă urez viața, căpitani mei!
Dimpotrivă, moarte, iată ce vă cei!
Ce e viața noastră în sclavie oare?
Noapte fără stele, ziuă fără soare.
Cei ce rabdă jugul ș-a trăi mai vor,
Merită să-l poarte spre rușinea lor!
Sufletul lor nu e mai presus de fierul
Ce le-ncinge brațul, iau de martur cerul!
Dar românul nu va câmpuri fără flori,
Zile lungi și triste fără sărbători.
Astfel e vulturul ce pe piscuri zboară
Aripile taie-i, că ar vrea să moară!
Astfel e românul și român sunt eu
Și sub jugul barbar nu plec capul meu.”

Anton Enășescu

Balada crucii de mesteacăn

Cruce albă de mesteacăn,
Răsărită printre creste,
Cine te cunoaște-n lume,
Cruce fără de poveste?

Peste brațele-ți întinse
Din poiana fără flori,
Uneori s-ableacă-n noapte
Cârdurile de cocori.

Și-n tăcerea nesfârșită
Sub arcadele de brad,
Nu s-aude decât plânsul
Cetinelor care cad.

Cruce albă de mesteacăn
Biciuită de furtuni,
Peste lemnu-ți gol, doar luna
Pune albele-i cununi.

Ca de-o mână nevăzută
Slovele-ți se șterg de ploaie;
Tot mai mult te bate vremea,
Vânturile te îndoiaie...

Și ca mâine fulgii iernii
Te vor prinde-n a lor salbă,
Și vei dispărea din lume
Cruce de mesteacăn albă.

Sfântul îngropat sub tine
Cine-l va mai ști de-acum,
Cruce albă, rătăcită
Lângă margine de drum?

Brațele-ți de vânturi smulse
Se vor pierde pe poteci,
Numai brazda de țărână
Nu-l va părăsi pe veci.

Aron Cotrus

Horia

**de jos
te-ai ridicat, pietros, viforos,
pentru moti,
pentru cei saraci si goi, pentru toti...
si-ai despicat în doua istoria,
taran de cremene,
cum n-a fost altul sa-ti semene,
Horia!**

**te-ai desprins aspru din gloata,
cu-obraji supti,
cu ochi crunti,
sa lupti,**

**sa-nfrunti
din salbatecii-ti munti:
ostile craiului, temnita, roata...**

**vrut-ai sa spinteci pe munti, pe vai,
largi, netede, slobode cai,
pentru ai tai,
cei mâncati de straini, despuiati
de biruri, de zbiri,
de rele-orânduiri...
si uitati
de regi si-mparati...**

**pân'la Balgrad pe roata,
uimind calai, nemesi, gloata,
ti-a batut neschimbat, sub tundra saraca,
aceeasi mare, neînfricata inima romano-daca..**

**duhul tau traieste înca treaz în munti
si va trai dârz cât vor domni peste moti
zbiri crunti
si miselnici despoti...**

**urias domn,
pe-al adâncurilor noastre sfâsiat somn,
pe-al razmeritelor rosu praznic, –
mai rosi-vei oare vreodat', napraznic,
acestui neam, viata si istoria –,
tu,
munte,
al vrerilor noastre celor mai crunte,
Horia?!...**

Imnul Eroilor

Iuliu Roșca Dormidont

Presărați pe-a lor morminte
Ale laurilor foi
Spre a fi mai dulce somnul
Fericțiilor eroi.

Refren
Ridicați pe piramida
Nemuririi faima lor.
Scriți în cărțile de aur
Cântecul nemuritor.
Pe copii la sânul vostru
Alintați-i cu acest cânt
Povestindu-le cu fală

Al eroilor avânt.
Dezveliți tot adevărul
Și le spuneți tuturor
Cum muriră frații noștri
Pentru neam și Țara lor.

Și pe sacrele morminte
Puneți lacrimi și flori
Spre a fi mai dulce somnul
Miilor de luptători.

Alexei Mateevici

Limba Noastra

Limba noastră-i o comoară
În adâncuri înfundată
Un șirag de piatră rară
Pe moșie revărsată.
Limba noastră-i foc ce arde
Într-un neam, ce fără veste
S-a trezit din somn de moarte
Ca viteazul din poveste.
Limba noastră-i numai cântec,
Doina dorurilor noastre,
Roi de fulgere, ce spintec
Nouri negri, zări albastre.

Limba noastră-i graiul pâinii,
Când de vânt se mișcă vara;
In rostirea ei bătrânii
Cu sudori sfințit-au țara.
Limba noastră-i frunză verde,
Zbuciumul din codrii veșnici,
Nistrul lin, ce-n valuri pierde
Ai luceferilor sfeșnici.
Nu veți plânge-atunci amarnic,
Că vi-i limba prea săracă,
Și-ți vedea, cât îi de darnic
Graiul țării noastre dragă.

Limba noastră-i vechi izvoade.
Povestiri din alte vremuri;
Și citindu-le 'nșirate, -
Te-nfiori adânc și tremuri.
Limba noastră îi aleasă
Să ridice slava-n ceruri,
Să ne spiue-n hram și-acasă
Veșnicele adevăruri.

Constantin Belimace

Dimândarea părintească

*Părinteasca dimândari
Nă sprigiurã cu focu mari
Frats di dadã shi di tatã
Noi, Armãnji di eta toatã.
Di sum plocile di murmintsã
Grescu a noshci bunj părintsã:
Nathimats mãri s'aibã ân casã
Cai di limba lui s'alasã
Cai sh alasã limba lui
Slu ardã pira focului
Si s'dirinã yiu pri loc
Sãi si frigã limba ân focu.
Nãs ân vatra-lj părintească
Pi fumealjã snu sh'hãrsească
Di fumelãi curunji snu bashi
Njic ân leagãn snu ânfashe.
Cai fudzi di a lui mumã
Shi dit părintească-lj numã
Fugã'i doara Domnului
Shi dultseamea somnului!*